

Apie ligas, žinias ir savivaldos rinkimus

Valdžia yra raupsai: kam ji pereina, tas susergera bei, nors ir nenoromis, neišvengiamai daro tai, kas iškreipta ir bloga.

Hermanas Hesė, vokiečių rašytojas, Nobelio premijos laureatas

Ne poetas

Per TV žinias vis pasirodo teta.

Dažnai su meru, o kartais viena.

Anūkas klausia močiutės:

Ar čia vyras ir žmona?

Atsako močiutė, kad ne,

Čia labiau pirmoji pora.

Politikoje tai nebūtinai

vyras ir žmona,

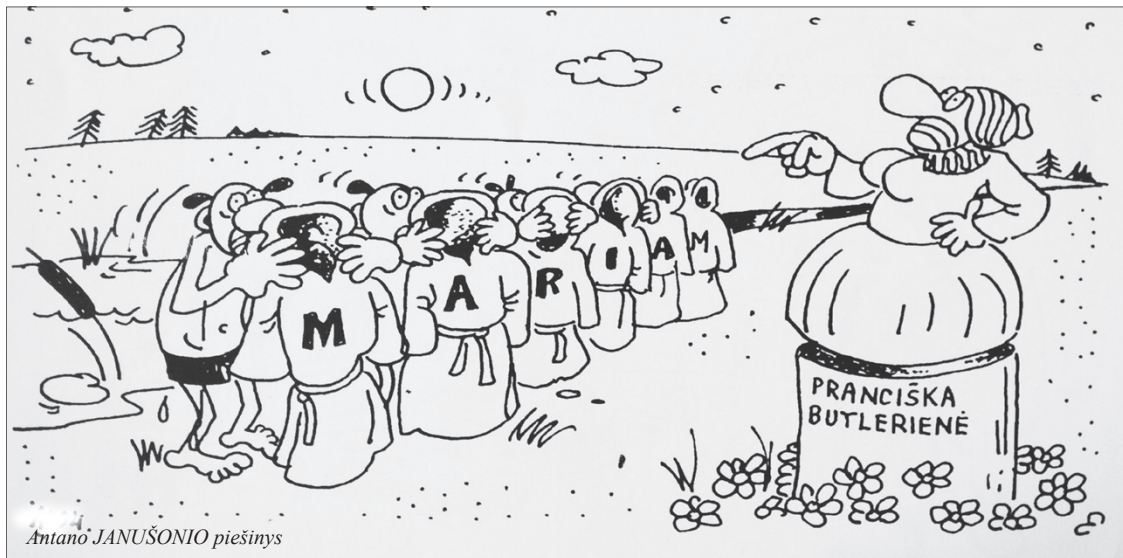
O tiesiog pirmi rinkimų sąrašė.

MIESTO LAIKRAŠTIS

Jūs geriausiai žinote, ką skaityti

2023 m. vasario 23 d. Nr. 4 (1803)

Kiek Marijampolėje yra Kapsuko dvasios

Antano JANUŠONIO piešinys

1980 m. balandžio 7 d. Paminklo Kapsukui atidengimo ceremonija.

Vlado SKARICKO nuotrauka

1988 m. liepos 13 d., pirmasis Sąjūdžio mitingas Marijampolėje, Rygiškių Jono gimnazijos (tada – Jono Jablonskio vidurinės mokyklos) stadione

Nuotrauka iš Lietuvos ypatingojo archyvo fondų (fotografas nežinomas)

Šiandien, vasario 23 dieną, minimas Marijampolės 231-asis gimtadienis (prieš tiek metų jai suteiktos miesto teisės). Ta proga į klausimus atsako muziejininkas Arūnas Kapsevičius ir istorikas Rimvydas Urbonavičius, pernai išleidę knygą „230 metų Marijampolės savivaldai“.

- Kodėl joje neaprašėte sovietmečio vadovų?

- A. K. Tiek per pirmosios ir antrosios sovietų bei nacių okupacijų metus savivalda nefunkcionavo visoje Lietuvoje. Kalbant apie „Kapsuko periodą“ (1955 m. miestas taip pavadintas komunistų veikėjo garbei), reikia turėti omenyje, kad komunistų partijos vietos vadovai ir vykdomojo komiteto pirmininkai (dabar meras) „nuleisdavo iš viršaus“. Jie galėjo būti iš Skuodo, Zarasų ar Vilniaus. Šiems žmonėms nerūpėjo miesto, krašto, o juo labiau - gilesnės praeities dvasia. Čia atvykę jie statė ne Marijampolę, o savo Kapsuką.

R. U. Rašyti apie „Kapsuko periodą“, ko gero, dar anksti. Į jį reikėtų žvelgti iš tolimesnės perspektyvos, per tą laiką iš įvairių šaltinių surinkti kuo išsamesnę medžiagą apie šį istorinį laikotarpį. Svarbūs ne tik vietos valdžios archyvai, bet ir buvusių represinių struktūrų, komunistų partijos, Sąjūdžio tarybos dokumentai, ten dirbusių žmonių atsiminimai. Kiekvienas įvykis, faktas turėtų būti vertinamas ne iš vieno žmogaus pozicijos, o išanalizavus visą kompleksą aplinkybių.

- Ar reikėjo referendumo - apklausos dėl istorinio Marijampolės vardo grąžinimo?

- A. K. Turiu prisipažinti, kad tuo metu palaikiau Kapsuką, bet mano nuomonė, kaip ir kitų jaunų žmonių, kurių didesnė dalis palaikė Marijampolę, nebuvo įdomi, nes mes mokėmės Kaune ar Vilniuje. Kapsukas mums labiau asocijavosi ne su bolševiko slapyvardžiu, o mūsų tarpe. Keista, kad apklausoje dalyvavo mieste dislokuoto karinio dalinio kariai ir karininkai. Kas galėtų paneigti, kad kariškiai, kuriems miesto pavadinimas nelabai ką reiškė, neturėjo padėti išlikti Kapsukui? Jaučiau nuoskaudą dėl leidimo svetims šaliams spresti mūsų reikalus. Dabar džiaugiuosi Marijampolės šalininkų pergale, kad ir kaip vietos valdžia siekė išlaikyti sovietinį pavadinimą.

R. U. Analogiškas atvejis buvo Estijoje. Kuressarės (est. Kuressaare) miestas 1952 metais pavadintas bolševikų veikėjo Viktoro Kingisepo vardu. 1988 m. birželio 14 d. miesto Liaudies deputatų tarybos posėdis nusprendė grąžinti senąjį pavadinimą. Kreiptasi į Estijos Aukščiausiąją Tarybą ir po dešimties dienų (!) pavadinimas buvo grąžintas.

Šio estų pavyzdžio fone mūsų valdžios veiksmai atrodo apgailėtini. Ko gero pirmą kartą grąžinti miestui Marijampolės vardą gyventojai pareikalavo 1988 m. liepos 13 d. mitinge (jame dalyvavo 10-15

tūkstančių žmonių). Pagal tuomet galiojusius teisės aktus miesto valdžia turėjo kreiptis į Lietuvos TSR Aukščiausiąją Tarybą (AT) ir jai perduoti miestiečių prašymą-reikalavimą. Deja, AT nesikreipta.

Tik spalio mėnesį miesto vykdomasis komitetas informavo komunistų partijos komitetą apie gyventojų pareiškimus. Keista, kodėl komitetą reikėjo „informuoti“, lyg jo darbuotojai būtų gyvenę ne šiame mieste ir nežinoję, kas čia vyksta. Miesto valdžia sąmoningai sugalvojo ilgą ir sudėtingą referendumo-apklausos kelią: rengti apklausos nuostatai, sudaryti komisijos, leista dalyvauti sovietų kariškiams(!). Trumpai tariant, organizuota demokratijos parodija, trukusi aštuonis mėnesius – iki 1989 m. kovo 21 d., kai miestui grąžintas Marijampolės vardas. Galėtumėm „pasigirti“ nebent tuo, kad mūsų sovietiniai biurokratai buvo kietesni už estų ir ištikimesni Maskvai.

- Trispalvės iškėlimas mūsų mieste taip pat neapsiėjo be nuotykių

- A. K. Pirmą kartą „gyvą“, pusiau legaliai iškeltą Trispalvę pamačiau Vilniuje, Studentų dainų šventėje, o po to laisvės upės jau nepavyko užtventkti. Buvo pikta ir apmaudu, kad Marijampolėje Tautinė vėliava buvo iškelta ant pašto pastato. Tarsi valdžia mieste būtų užsikonservavusi ar norėjusi likti Sovietų Sąjungoje ir toliau statyti savo Kapsuką.

R. U. Trispalvę pamačiau 1988 m. birželio 24 d. Sąjūdžio mitinge Vilniuje, Katedros aikštėje, išlydint delegatus į sąjunginę partinę konferenciją.

Atgimimas, Trispalvė Marijampolėje man asocijuojasi su Stasio Daugėlos, Vytauto Šneiderio, Pauliaus Ulecko ir kitų drąsių žmonių veikla.

- Dažnas marijampolietis keiksnėja buvusiuosius už Bartlingio vaistinės sunaikinimą.

- A. K. Tai ne vienintelis tarpukario pastatas, sunaikintas vardan šviesios ateities ir industrinio komunistinio miesto. Kapsuko buvęs vadovas atsiminimuose rašo apie supuvusią pastato perdangą, avarinės būklės namą. Tačiau jis, visų pirma, nederejo prie aikštę supusių socialistinių „dėžučių“. Būta ir kitų netekčių, pavyzdžiui, senamiestis rekonstruotas, o ne restauruotas.

Todėl tarpukarių statytiems namams negalima suteikti paveldo apsaugos, nes jie negrįžtamai subjauroti. Tik Sąjūdžio pastangomis išliko daktaro, Lietuvos trečiojo Prezidento Kazio Griniaus namas. Jis jau buvo paskelbtas avariniu, o tai reiškė viena - nugriauti.

Daugiau 8 psl.

GINTARAS SKAMAROČIUS

Rinkimuose esminis klausimas, kas svarbiau, ar (kitu) gerai parašyta programa, ar žmogaus gyvenimo kelias ir principai? Kreipiuosi į tuos, kam svarbiau, koku keliu žmogus jau ėjo ir eis toliau, ką tikrai padarys. Taigi,

AR ŽINOTE, KAD:

1969 m. gimiau Marijampolės rajone, gyvenu Marijampolėje.

Baigęs Marijampolės technikumą (kolegiją) bei Žemės ūkio akademiją 1998 m. įgijau inžinieriaus specialybę, juriskonsultu kvalifikaciją.

Gyvenime nesureikšminau savęs ar komercinių tikslų – pasirinkau kelią dirbti viešajam ir visuomeniniam sektoriams, savo kraštui ir savo žmonėms. Visų pirma, ginti ir ugdyti lietuvišką vertybių žmogų pasaulyje, kuriame naikinamos valstybės ir jų sienos.

Toks mano pašaukimas ir pasirinkimas, šia dviasia kartu su žmona auklėjame keturis savo vaikus. Pirmosios dukros pasirinko darbą su mažiausiųjų ugdymu bei socialinių paslaugų teikimu. Žmona medikė, dirba socialinės globos įstaigoje.

Mano pirmoji darbovietė - Marijampolės švietimo centras.

Svarbiausi pasiekimai

1997–2000 m. išrinktas Marijampolės rajono tarybos ir valdybos nariu, komiteto pirmininku.

2000–2012 m. išrinktas Europos pasienio regionų asociacijos vykdomojo komiteto nariu (pirmasis iš Baltijos šalių).

2004–2010 m. mano iniciatyva suplanuoti ir atstatyti 9 keliai tarp Lietuvos bei Lenkijos.

2005, 2012 ir 2018 m. mano inicijuoti projektai buvo pripažinti vieni geriausių Europos pasienio regionuose, o Kalvarijos Karališkojo parko tvarkymo projektas - kaip greičiausiai Lietuvoje įgyvendintas.

2015 m. išrinktas respublikinės Kristijono Donelaičio draugijos pirmininku.

2017 m. išrinktas Lietuvos, Lenkijos, Baltarusijos ir Karaliaučiaus srities pasienio regionų sąjungos „Nemuno euroregionas“ tarybos pirmininku.

2018–2019 m. pasirinktas Europos Komisijos ekspertu tyrimui Lietuvoje ir Lenkijoje.

Kita politinė ir visuomeninė veikla

1992 m. būdamas studentu jau dalyvavau Seimo rinkimuose (su dr. Kaziu Bobeliu).

1999–2001 m. – sunkiausiu laikmečiu - organizavau bankrutuojančių Marijampolės pieno ir cukraus bei kitų įmonių darbuotojų ir žemdirbių interesų gynimo bei įmonių išsaugojimo piketus, susitikimus.

2000 m. organizavau ŽŪK „Suvalkijos pienas“, buvau pirmuoju jo vadovu (jame dirba apie 30 darbuotojų).

2011–2013 m. išrinktas Marijampolės R. Stankevičiaus pagrindinės mokyklos tarybos pirmininku.

2020 m. išrinktas Marijampoliečių bendrijos pirmininku.

Atskiros paminėjimo verta Viešoji įstaiga Nemuno euroregiono Marijampolės biuras

1998 m. buvau pasirinktas jos direktoriumi. Su šia, savivaldybės bei regionus apjungusia įstaiga 24 metus skatinu taikų ir draugišką tarptautinį pasienio regionų bei žmonių bendradarbiavimą, bendrų problemų analizavimą ir jų sprendimą savo pastangomis ir paramos programų lėšomis.

Rezultatus pasiekdavome sutarimo bei įvairių paramos programų lėšomis.

Vien tik Marijampolės ligoninei padėjau

gauti arti 10 milijonų eurų. Mieste taip pat įrengtos vaizdo stebėjimo sistemos su pirmomis kameromis ir šviesolaidžio tinklais, atnaujintas Kvietiško senasis parkas ir įranga kolegijai, parengti pirmieji žemėlapiai ir leidiniai krašto turizmo reklamai, parengta dokumentacija kempingo Marių parke įrengimui, Šešupės krantinės (nuo Tarpučių ir Mokolų pusės) tvarkymui, informacinių ženklų įrengimui, kultūros paveldo objektų tvarkymui, kultūriniais ir švietimo mainams, ...

Padėjau parengti bei įgyvendinti ir kitų žmonių idėjas - apie 300 tarptautinių projektų Marijampolės, Suvalkų ir Balstogės, Gardino ir Karaliaučiaus bei kitiems regionams ir įstaigoms sveikatos bei socialinės apsaugos, kultūros, švietimo ir mokslo, sporto, verslo, jaunimo verslumo, pramonės zonų, Nemuno laivybos, susisiekimo, kaimo ir regioninės plėtros, turizmo bei kitų temų projektų.

Visada ir visur gyniau lietuviškus interesus, skatinu tų šalių regionų bei rajonų vadovus nepasiduoti karinei propagandai, kiršinimui tarpusavyje. Tai netiko kaimyninių valstybių KGB ir panašioms struktūroms. KGB ir Izraelio Mosado atstovai bandė verbuoti dirbti jiems - **neišdaviau savo šalies interesų**, nesutikau bendradarbiauti „už realią pagalbą ir atlygį“, todėl 2018 m. buvau paskelbtas Rusijos nacionaliniam saugumui pavojingu asmeniu. Man uždrausta lankytis „rytinėse“ šalyse, bet darbą su pažangiais tų kraštų žmonėmis tęsiau nuotolinėmis priemonėmis.

Deja, **labai daug galimybių netekome** dėl vietos politikų kitokio požiūrio, partinio diskriminavimo. Dėl šių priežasčių prieš keletą metų nusprendžiau grįžti į politiką

ir suaktyvinti šį darbą pačiam siekiant tapti Seimo nariu ar Marijampolės savivaldybės meru - tarybos nariu (nepartinis, išskėlė Centro partija). Kitų partijų veikėjams tai labai nepatiko.

Manau, žinote, ką su tokiais daro Marijampolės valdantieji. Iš keršto man, kartu su bendrininkais sunaikino mano vadovautą įstaigą. Skaudu, bet kaip sakoma - tik nereikia mūsų gąsdinti.

Ir šiuo atveju pasirinkau man finansiškai nenaudingus, bet principus ir viešąjį interesą. Prašau ir jus to nenuvertinti. Žiūrėkime į ateitį.

Siekiu grąžinti į Marijampolę teisingumą ir galimybes visiems kartu kurti šį kraštą, jo taikius santykius, uždirbti pažangias virš biudžetines investicijas, įgyvendinti bendrus ir smulkesnius bendruomenės siekius.

Pagarbiai,

Gintaras Skamaročius

Tautos ir teisingumo sąjungos (centristai, tautininkai) kandidatas į Marijampolės savivaldybės merus ir tarybos narius

Mūsų sąrašo Nr. 14

Politinė reklama. Bus apmokėta iš Tautos ir teisingumo sąjungos (centristai, tautininkai) rinkimų sąskaitos. Užsakymo Nr. 031

„Knygų startas“ Plečiamos projekto „Knygų startas“ veiklos - nuo šiol pirmosios knygos lauknešėlius gaus ne tik kiekviena naujagimio susilaukusi šeima Lietuvoje, bet ir užsienyje gimstantys lietuvių vaikai. Pirmiausia šie lauknešėliai pasieks Jungtinėje Karalystėje, Norvegijoje, Vokietijoje, Airijoje, Švedijoje, Danijoje, Nyderlanduose, Ispanijoje ir Prancūzijoje gyvenančias šeimas, o antrą šių metų pusmetį prie šio prasmingo projekto prisijungs ir daugiau

Lietuvos diplomatinė atstovybių bei konsulinių įstaigų. Nauja projekto partnerė - Lietuvos užsienio reikalų ministerija - pasirūpins komunikacija su atstovybėmis užsienyje, projekto „Knygų startas“ lauknešėlių logistika ir kitais svarbiais klausimais.

Projektas „Knygų startas“ yra dalis Skaitymo skatinimo programos, kurią finansuoja Lietuvos Respublikos kultūros ministerija.

Projekto globėja - Diana Nausėdienė.

Profesinės mokyklos po žiemos priėmimo

Paulina JANULYTĖ, Švietimo, mokslo ir sporto ministerija. Nuo vasario 20 d. profesinėse mokyklose pradėjo mokytis daugiau kaip tūkstantis naujų mokinių. Priėmimo žiemos etapo metu iš viso pasirašytos 1 149 mokymo sutartys (2022 m.-1 007) su 18 profesinio mokymo įstaigų.

„Šių metų žiemos priėmimas į profesines mokyklas pritraukė daugiau norinčiųjų įgyti profesiją nei pernai - džiaugiamės, kad profesinio mokymo populiarumas auga ir žiemos priėmimo etapas pasiteisina. Daugiausia susidomėjimo sulaukė tos profesijos, kurios šiandien darbo rinkoje ir yra paklausiausios, t. y. sveikatos priežiūros, inžinerijos srities specialistai, krovinių transporto priemonių vairuotojai“, - sako švietimo, mokslo ir sporto viceministrė Agnė Kudarauskienė.

Daugiausia mokinių mokysis pagal sveikatos priežiūros (244), inžinerijos ir inžinerinių profesijų (227), socialinės gerovės (146) sričių mokymo programas. Populiariausios mokymo programos - motorinių transporto priemonių kroviniams vežti vairuotojo (86), slaugytojo padėjėjo (76) ir elektriko (68) modulines tęstinio profesinio mokymo programas.

Gausiausio naujų mokinių būrio sulaukė Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras (189), Vilniaus technologijų ir inžinerijos mokymo centras (150) ir Alytaus profesinio rengimo centras (129).

Beveik visi sutartis sudarę asmenys mokysis valstybės finansuojamose vietose.

Daugiausia norinčiųjų įgyti profesiją profesinio mokymo įstaigos sulaukia vasaros priėmimo etapuose. Pagrindinio priėmimo vasaros etapas į profesinio mokymo įstaigas prasidės birželio 1 d., stojantieji prašymus galės užregistruoti iki rugpjūčio 7 d.

Papildomas priėmimas į profesinio mokymo įstaigas vyks rugpjūčio 21–27 d. Priėmimas į laisvas valstybės finansuojamas ar nefinansuojamas vietas vyks rugsėjo 4 d.-lapkričio 20 d.

Iš viso į valstybės finansuojamas vietas numatyta priimti 20,6 tūkst. mokinių.

**DAUGIAU JĖGOS
DAUGIAU POKYČIŲ**

**Marijampoliečių SVEIKATA –
svarbiausias savivaldybės rūpestis!**

Įsipareigoju rūpintis:

1. Marijampolės sveikatos įstaigų darbu.
2. Švietimu, kultūra ir menu.
3. Sportu. (Pastatysime sporto ARENĄ)

(Per metus pastatėme FUTBOLO stadioną, kai kiti apie sporto arenos statybą tik pliurpia jau 10 metų.)

**Rolandas
Jonikaitis**

14
Partijos nr.

TAUTOS IR TEISINGUMO SĄJUNGA
(Centristai, Tautininkai)

2

Politinė reklama. Bus apmokėta iš Tautos ir teisingumo sąjungos (centristai, tautininkai) rinkimų sąskaitos. Užsakymo Nr. 023

Gediminas AKELAITIS

Krikščionių sąjungos kandidatas į Marijampolės mero pareigas

„Aš esu alternatyva!“

- Kaip atėjote į politiką?

- Aktyvus, visuomeniškas buvau dar mokydamasis vidurinėje mokykloje, studijuodamas mediciną. Inicijavau man neturėjo ir dirbant Biržuose, Panevėžyje bei Marijampolės ligoninėje, kurioje pacientais rūpinuosi beveik 40 metų. Nepasizymėjau lojalumu valdžiai, kartu su kolegomis Emilija Montviliene, Vitu Vyšniausku buvau tarp Lietuvos sąjūdžio Marijampolės grupės iniciatorių, ligoninės aktų salėje vietoje tarybų Lietuvos herbo pakabinau Vytį, kurį iš metalo išliejo „Fasos“ gamyklos darbuotojai.

Per pirmuosius po Nepriklausomybės atkūrimo savivaldos rinkimus kandidatus į miesto tarybą kėlė darbo kolektyvai. Man tokį pasitikėjimą išreiškė poliklinikos darbuotojai. Buvau išrinktas ir taip prasidėjo mano politinė veikla.

Kai ėmė kurtis partijos, pasirinkau socialdemokratų, mano partinį bilieta, kurio numeris 102, pasirašė tuometinis partijos pirmininkas šviesios atminties Aloyzas Sakalas. Vėliau pasikeitė partijos vadovybė, šios politinės jėgos nuostatos nebeatitiko mano vertybių, todėl ją palikau. Daug metų buvau renkamas į Marijampolės savivaldybės tarybą, keliskart kandidatavau į Seimą – politika tapo lyg narkotikai, be kurių sunku gyventi. Juolab kad rinkėjai dalijasi savo bėdomis, lūkesčiais, neabejoja, kad per mane jų balsas bus plačiau išgirstas.

- „Didžiausia pagarba ir padėka Gydytojui už Tiesos sakymą, valdžios kritiką! Manau, kad dar ne viskas prarasta, kol yra tokių kritiškų, sveiko proto žmonių“, - tai komentaras po internetinės TV laidos, kurioje dėstėte nuomonę apie sveikatos apsaugos sistemos ydas. Iš ko išmokote nevynti žodžių į vatą, nesvarbu apie ką kalbate - savivaldybės ar Seimo politikus?

- Iš gydytojo Vytauto Purlio, tremtinio,

dirbusio Telšių ligoninėje. Jis man, ketvirtą kursą baigusiam studentui, patikėjo skalpelį operuoti ligonį – tai didelis dalykas. Šio oficialiai neįvertinto aukštos kvalifikacijos specialisto konsultacijų prašydavo žinomi Vilniaus ir Kauno profesoriai.

Su gydytoju kalbėdavomės ne tik darbo klausimais, bet ir apie jo tremtį, gyvenimiškus reikalus. Visais klausimais jis turėjo savo nuomonę, atitinkamas nuostatas. Nors ligoninėje lovų skaičius buvo ribotas, V. Purlys visada rasdavo vietas ligoniui paguldyti ir operuoti. O kai administracija priekaištavo dėl tvarkos pažeidimo, jis šypsodamasis sakydavo maždaug taip: „ligonis yra šventas dalykas, o aš esu daktaras. Jei galvojate, kad savo darbo neatlikau, bauskite“.

„Rinkitės, ar jūs norite likti lyg viskuo patenkintos varlės žolėmis apaugusioje baloje, ar dar norite matyti, kas darosi krante?“

Tokios pozicijos iki šiol laikausi ir aš. Už tai buvau net atleistas, ligoninės administracija man ne kartą grasino nuobaudomis. Kadangi matau sveikatos apsaugos sistemos ydas, nesibaiminu apie jas tiesiai išrežti Ligoninių kasų vadovams, ministrams, parlamentarams. Už tai manęs nemylė visos valdžios. Bet man tai nerūpi, baiminuosi ne jų, baiminuosi vienintelio dalyko - pakenkti ligoniams.

- Dar vieno TV laidos žiūrovo komentaras: „p. Gediminas puikus gydytojas, bet aiškiai išprusęs energetikos ir dabartinio ydingo valdymo reikalais“. Kur medikas sėmėsi ekonomikos ir kitų nemedicininų žinių?

- Kiekvienas mokantis skaityti turėtų domėtis ne tik tuo, kas vyksta jo kieme, gatvėje,

mieste, bet ir valstybėje, užsienyje. Antai gavau Kauno prekybos, pramonės ir amatų rūmų Marijampolės filialo kvietimą greta kitų kandidatų į mero pareigas pasisakyti apie Marijampolės verslą, ekonomikos perspektyvas. Jos nėra ir nebus šviesios, kol centrinė valdžia nematys regionų. O ji nematė, nemato ir nenori matyti!

Marijampolė galėjo būti Lietuvos sausumos uostas į Europą, jei Vilniaus institucijose sėdėtų protingi žmonės, nežiūrintys tik savo kišenės. Už milijardą litų (300 milijonų eurų), prieš dešimtmetį skirtų geležinkeliumi „Rail Baltica“ nuo Marijampolės iki sienos su Lenkija, civilizuotai nutiesti trasą buvo galima tik iki Marijampolės laisvosios ekonominės zonos su krovinių perkrovimo stotimi.

Bet nieko nepadaryta (išskyrus mažai kam tinkamą rusiškos vėžės rekonstrukciją), nes pinigai išvogti. O tai atsiliepa mažėjančiu miesto gyventojų skaičiumi, lėtai kylančiu darbo užmokesčiu, kuris „šviesmečiais“ atsilieka nuo didmiesčiuose mokamų atlyginimų.

- Bet turime gražių parkų, pėsčiųjų ir dviračių takų...

- Už tai niekam neturime dėkoti, nes padaryta už mūsų pinigų, o parkai, deja, dažniausiai tušti. Kaip ir vadinamuosiuose miegamuosiuose mikrorajonuose įrengtos žaidimų, sporto aikštelės. Jose gyva tik per atidarymą, kai valdžia džiaugiasi, fotografuojasi, filmuojasi, giriasi. O kas čia sportuos, jei į ligoninės priimamąjį kreipiasi keturiolikmetės su priklijuotais nagais, kurioms kažkas per kūno kultūros pamoką bakstelėjo kamuoliu. Kokie žaidimai, kai 51 procentas šauktinių turi sveikatos problemų. Ir kaip neturės, jei nemoka bendrauti be mobilaus telefono, bijo išeiti į lauką.

- Kad jau taip blogai, kodėl siekiate mero pareigų?

- Dėl dviejų dalykų. Pirmas – dėl Marijampolės visos administracinės struktūros depolizavimo. Tapęs meru rūpinsiuosi, kad mokykloms, vaikų darželiams, socialinėms įstaigoms, seniūnijoms vadovautų, savivaldybės administracijoje dirbtų tam tinkami žmonės, o ne valdančiųjų socialdemokratų statybiniai, tarnaujantys ne gyventojams, o partijos vadukams, nuo kurių bijo gauti per galvą už iniciatyvą. Todėl jos ir nerodo.

Antras dalykas - kandidatuoju, kad žmonės turėtų, iš ko rinktis. Aš esu alternatyva. Rinkitės, ar jūs norite likti lyg viskuo patenkintos varlės žolėmis apaugusioje baloje, ar dar norite matyti, kas darosi krante?

- Kaip žmona, abu sūnūs vertina Jūsų politinę veiklą?

- Artimieji, žinoma, norėtų, kad daugiau laiko leisčiau su anūkais, tačiau supranta, kodėl susiejau gyvenimą su politika. Ji mediko darbu netrukdo, nes atskiriu, kuo esu atitinkamoje situacijoje. Kai ateinu į darbą ir užsivelku chalata, aš - gydytojas, kai kreipiuosi į kolegą dėl sveikatos - pacientas, parduotuvėje esu pirkėjas, sėdęs už automobilio vairo – vairuotojas ir man galioja ne gydytojo privilegijos, o kelių eismo taisyklės.

- O kas esate laisvalaikio?

- Žolės pjovėjas, sniego valytojas, knygų skaitytojas... Knygos man padeda tobulėti, lavinti mąstymą, kalbos įgūdžius – nenoriu būti lyg lietuvis būras kalbantis svetimybėmis.

Nežiūriu nė vieno lietuviško televizijos kanalo, išskyrus sporto varžybas. Nes manęs nedomina iš ekrano sklindantis melas ir demagogija, pastangos žiūrovams-klausytojams įteigti savo tiesą. Įsijungiu vokiečių, lenkų TV žinias, kuriose pateikiama tik informacija, paliekant pačiam žiūrovui mąstyti ir daryti išvadą.

Balsuokite už Krikščionių sąjungos sąrašą Nr. 4

Politinė reklama. Bus apmokėta iš Krikščionių sąjungos politinės kampanijos sąskaitos. Užs. Nr. 027

Jeigu susirgote užsienyje

Valstybinės ligonių kasos informacija. Nespėjusiems pasigaminti ar pamiršusiems į lagaminą įsimesti Europos sveikatos draudimo kortelės, ligonių kasų specialistai primena greitą nemokamą išieitį – į savo mobilųjį telefoną akimirksniu galima atsisiųsti kortelę pakeičiantį sertifikatą.

„Kasmet augantis išduotų sertifikatų skaičius rodo, kad ši paslauga vis populiarėja, nes gyventojams patogiau ja naudotis. Be to, kaip ir Europos sveikatos draudimo kortelės, taip ir sertifikatai Lietuvos gyventojams išduodami nemokamai, o tai yra svarbus pranašumas keliaujantiems“, - sako Valstybinės ligonių kasos patarėja Neringa Šafranavičienė.

Sertifikatas, kaip ir Europos sveikatos

draudimo kortelė (ESDK), patvirtina privalomuoju sveikatos draudimu (PSD) apsidraudusio asmens teisę Europos Sąjungos šalyse, Lichtenšteine, Islandijoje, Norvegijoje, Šveicarijoje bei Jungtinėje Karalystėje gauti būtinąją medicinos pagalbą, kurios išlaidas visiškai arba iš dalies apmoka ligonių kasos. Tai reiškia, jog viešnagės Europos šalyse metu patyrus traumą ar ūmiai susirgus gydymo įstaigoje pateiktas sertifikatas užtikrins, kad būtinoji medicinos pagalba būtų suteikta pagal toje šalyje nustatytas pagalbų apimtis ir už ją sumokėta tos šalies nustatyta tvarka ir įkainiais.

Jei PSD apsidraudęs gyventojas išvyko iš Lietuvos nepasiėmęs ESDK arba kelionės metu ją prarado, o jam skubiai prireikė

kreiptis į Europos šalies gydymo įstaigą dėl būtinosios medicinos pagalbos, savo mobiliuoju telefonu ar kompiuteriu galima prisijungti prie VLK informacinės sistemos ir savarankiškai susiformuoti sertifikatą, laikinai pakeičiantį kortelę. Ten pat sertifikatą galima suformuoti ir savo nepilnamečiams vaikams. Tam, kad būtų galima žmogų identifikuoti, reikia prisijungti per Elektroninių valdžios vartų portalą. Informacinė sistema automatiškai sertifikatą suformuoja einamajam mėnesiui.

„Jei žmogus neturi galimybės prisijungti prie Elektroninių valdžios vartų ir užsakyti sertifikato bei atsisiųsti jo į savo mobilųjį įrenginį – vis tiek yra išiečių. Galima elektroniniu būdu pateikti

užpildytą nustatytos formos prašymą teritorinei ligonių kasai arba kreiptis į šalies, kurioje lankomasi, vietos valstybinio sveikatos draudimo įstaigą. Ši įstaiga susisieks su Lietuvos Respublikos teritorine ligonių kasa pagal asmens gyvenamąją vietą su prašymu atsisiųsti kortelę pakeičiantį sertifikatą“, - pataria N. Šafranavičienė.

Svarbu žinoti, kad jei viešėdamas Europos šalyse apdraustasis neturėjo nei ESDK, nei ją pakeičiančio sertifikato, suteiktą būtinosios medicinos pagalbos paslaugų išlaidas jam teks apmokėti savo lėšomis. Tačiau net ir tokiu atveju, grįžus į Lietuvą, galima kreiptis į teritorinę ligonių kasą pagal savo gyvenamąją vietą dėl patirtų išlaidų kompensavimo.

TS-LKD Marijampolėje sieks mažesnių šilumos kainų

Kęstutis TRAŠKEVIČIUS
Marijampolės savivaldybės tarybos
TS-LKD frakcijos narys

Marijampolėje jau daugelį metų už centralizuotai tiekiamą šilumą gyventojams tenka mokėti ženkliai pinigų sumas, kur kas didesnes negu daugelyje kitų Lietuvos savivaldybių. Šilumos kaina Marijampolėje, priklausomai nuo mėnesio, nuolat viršija vidutinę centralizuotai tiekiamos šilumos kainą šalyje, kartais net daugiau kaip 50 procentų. O štai tarp apskričių centrų Marijampolės savivaldybėje šilumos kaina visuomet yra 1-2 vietoje pagal dydį.

Šių metų vasario mėnesio duomenimis, kurie skelbiami Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos interneto svetainėje (<https://www.vert.lt/siluma/Puslapiai/statistika.aspx>), Marijampolės šilumos vartotojai vėl mokės didžiausią kainą lyginant su kitais apskričių centrais (žr. lentelę), t. y. 43,6% didesnę negu Utenoje, 31,6% didesnę negu Vilniuje ir 22,5% didesnę negu Alytuje. Tad kodėl jau

daugelį metų marijampoliečiai už šilumą turi mokėti taip brangiai?

Visų pirma, reikia pastebėti, kad šilumos kainos Marijampolėje pasiuoptokę pradėjo šokti nuo 2000 metų, kuomet į valdžią savivaldybėje atėjo socialdemokratai, valdantys jau 23 metus. Būtent nuo 2000 metų savivaldybės šilumos ūkis iki 2015 metų ir buvo išnuomotas privačiam šilumos tiekėjui UAB „Litesko“, kuris, vaikydamasis pelno, tvirtai įniko į centralizuotą šilumą vartojančių marijampoliečių kišenes ir ėmė jiems išrašinėti dideles sąskaitas. Negana to, net nepasibaigus nuomai, valdančiųjų socialdemokratų balsais ji buvo pratęsta iki 2025 metų, taip sudarant sąlygas bendrovei „Litesko“ toliau pelyntis žmonių sąskaita.

Antra, Marijampolės valdantieji jau eilę metų demonstruoja, kad jiems visai nerūpi aukšta šilumos kaina, tad jie nededa jokių pastangų jai mažinti. Pavyzdžiui, 2019 metais savivaldybės tarybos posėdyje svarstant klausimą dėl Marijampolės savivaldybės 2019-2023 metų veiklos prioritetų patvirtinimo, siūliau įtraukti centralizuotai tiekiamos šilumos kainos mažinimo prioritetą, tačiau visi valdantieji vieningai balsavo, kad jis nebūtų patvirtintas. O 2021 metais savivaldybės tarybos posėdyje svarstant savivaldybės strateginį plėtros iki 2030 metų planą net po opozicinės TS-LKD frakcijos atstovų pateiktų pasiūlymų nė viena priemonė, skirta šilumos kainai mažinti, valdančiųjų balsais į planą įtraukta nebuvo.

Trečia, aukšta šilumos kaina Marijampolėje yra ir todėl, kad UAB „Litesko“ investavo į šilumos ūkį beveik dvigubai daugiau negu numatyta pagal sutartį. Be to, ne visos investicijos būtinos, tačiau beveik visuomet jos padidindavo šilumos kainą ir guldavo ant šilumos vartotojų pečių. Priežastis ta, kad nė

viena investicija neatlikta savivaldybės biudžeto lėšomis, kaip kitose savivaldybėse, kur dėl dalies investicijų savivaldybės lėšomis šilumos kainos yra žemesnės.

Tai, kad savivaldybė biudžeto lėšomis neprisideda prie investicijų į jai priklausantį šilumos ūkį, rodo valdančiųjų siekį, kad už jas mokėtų tik šilumos vartotojai per aukštą kainą už šildymą, ir Marijampolės socialdemokratų abejingumą gyventojus kamuojančiai šilumos kainos problemai. Tačiau jų abejingumas dinga, kai per paskutinius 2 metus savivaldybės biudžeto lėšų reikėjo investuoti į vandentvarkos ūkį, skiriant apie 1 mln. eurų savivaldybės valdomai UAB „Sūduvos vandenys“, tapusiai socialdemokratų įsidarbinimo į naujai sukurtus etatus vieta.

Nors į bendrovę „Litesko“ įdarbinti saviškių valdantieji nepavyksta, tačiau savivaldybei priklausančioje įmonėje UAB „Marijampolės šilumos tinklai“, kuri nuomoja bendrovei „Liesko“ savivaldybės šilumos ūkį ir nevykdo jokios kitos realios veiklos, už geras algas savivaldybės nuomojamo turto sąskaita „darbuojasi“ keletas socialdemokratų. Valdantiejiems, matyt, tinka toks *status quo*, kai dėl gerai apmokamų socdemų darbo vietų už šilumą gyventojai moka daug.

Dėl UAB „Litesko“ atliktų būtinų ir nebūtinų investicijų Marijampolės savivaldybė jau išpareigojo sumokėti minėtai bendrovei apie 2,1 mln. eurų 2025 metais, kai baigsis šilumos ūkio nuomos sutartis. Tačiau savivaldybė 2025 m. gali tam turėti ribotas galimybes dėl lėtėjančios ekonomikos ir prasciau surenkamų biudžeto pajamų. Tad investicijų į šilumos ūkį komisijos posėdyje jau pasigirdo kai kurių socialdemokratų balsų, kad yra alternatyva nuomos sutartį su „Litesko“ pratęsti. Panašu, kad taip gali atsitikti ir už šilumą toliau reikės mokėti daug, jei kovo 5

dieną mero rinkimus ir rinkimus į savivaldybės tarybą vėl laimės socialdemokratai.

Mat iki šiol, nors liko tik 2 metai iki nuomos sutarties pabaigos, jų vadovaujama savivaldybė nevykdo jokių pasiruošimo darbų dėl šilumos ūkio perėmimo. Ir tik po to, kai 2022 metų pabaigoje Kontrolės komitetas iš savivaldybės administracijos pareikalavo informacijos apie vykdomus pasiruošimo darbus, paskubomis paruoštas mero potvarkis sudaryti darbo grupę, apie kurios atliktus darbus iki šiol nieko negirdėjome.

Nepaisant dabartinių Marijampolės valdančiųjų abejingumo, Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai nuosekliai siekė ir toliau sieks, kad marijampoliečiai už centralizuotai tiekiamą šilumą mokėtų mažiau.

Šilumos kainų statistika Lietuvos apskričių centruose, 2023 m. vasaris

Eil. Nr.	Šilumos tiekėjas	Kaina, ct/kWh be PVM
1.	UAB „Litesko“ filialas „Marijampolės šiluma“	9,95
2.	UAB „Litesko“ filialas „Telšių šiluma“	9,80
3.	AB „Panevėžio energija“	8,85
4.	AB „Klaipėdos energija“	8,76
5.	AB „Kauno energija“	8,56
6.	UAB „Tauragės šilumos tinklai“	8,26
7.	AB „Šiaulių energija“	8,20
8.	UAB „Alytaus šilumos tinklai“	8,13
9.	AB „Vilniaus šilumos tinklai“	7,56
10.	UAB „Utenos šilumos tinklai“	6,93

Politinė reklama. Bus apmokėta iš TS-LKD kandidatų sąrašo Marijampolės rinkimų apygardoje politinės kampanijos sąskaitos. Užs. Nr. 026

Klausytis knygų paprasta

Bibliotekos ELVIS autobusas keliauja po Lietuvą

„Garsinės knygos yra išsigelbėjimas žmonėms, kuriems nusilpo rega ar negalintiems skaityti įprastai“, – sako jau daugiau nei 40 metų dėl suprastėjusio regėjimo įvairaus žanro knygas klausanti Zelma Vaisiūnienė.

80-metė moteris yra virtualios garsinių knygų bibliotekos ELVIS, kurią įkūrė ir administruoja Lietuvos audiosensorinė biblioteka (LAB), skaitytoja. Z. Vaisiūnienė džiaugiasi, kad jau daugiau nei keli mėnesiai gali klausytis knygų per nedidelį bibliotekos išduotą grotuvėlį, kurį atšilus orams galės neštis į kiemą ir klausytis po kaštonu. „Nepaprastai patogu“, – sako Zelma.

„Garsinės knygos praskaidrina ir senatvę, ir vienatvę“, – sako Janė, knygų klausanti bet koku oru, o Kazimierui smagu klausyti garsinių knygų, nes po to gali padiskutuoti su vaikais ir anūkais.

Pasakos senjorams apie garsines knygas

Deja, bet dauguma vyresnio amžiaus žmonių, ypač gyvenančių rajonuose ir kaimuose nežino apie nemokamas garsinių knygų naudojimo galimybes bei kaip jų klausytis. Tad LAB komanda pradeda iniciatyvą „Klausytis knygų paprasta“, kurios metu asmeniškai susitiks su atokiau nuo didesnių miestų gyvenančiais vyresnio amžiaus žmonėmis.

Specialus ELVIS autobusas jau keliauja po Lietuvą ir planuoja aplankyti visus šalies regionus bei visas savivaldybių viešąsias bibliotekas ir jų filialus. Susitikimų metu ELVIS komanda papasakos apie garsines knygas ir parodys, kokie jų klausymosi būdai – nuo paprasčiausio nešiojamo grotuvėlio iki išmaniojo telefono ar kompiuterio. Kartu su ELVIS komanda vyks ir optometrininkas, kuris atsakys į senjorų klausimus apie regą ir skaitymo sunkumus.

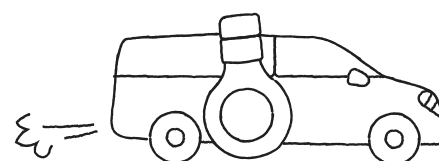
Visas maršrutas pateikiamas puslapyje elvislab.lt.

Galima pasikviesti specialiu numeriu

Jau dabar veikia specialus numeris 8 637 00 080, kuriuo paskambinus, galima pasikviesti autobusą į konkrečią gyvenvietę arba pasiklausyti knygos ištrauką.

„Tikimės, kad žmonės ir vietinės bendruomenės bus aktyvios ir pačios įsitrauks į mūsų iniciatyvą“, – sako Inga Davidonienė, Lietuvos audiosensorinės bibliotekos vadovė.

Iniciatyva „Klausytis knygų paprasta“ ir ELVIS autobuso kelionės po Lietuvą yra Kultūros ministerijos finansuojamo projekto „Kultūra be kliūčių“ dalis.

Vaikai: gabūs ir gebantys

Andrius JONUTIS. Yra mokytojų, kurie mano, kad visi vaikai gabūs, tik reikia pastebėti jų gabumus ir skirti pakankamai dėmesio. Dalis tėvų irgi sako: „Pasėdėsiu su vaiku, kad ir 5 valandas, bet jis išmoks...“ Psichikos sveikatos centro „Neuro-meda“ medicinos psichologė Daina Berzkalne, tyrinėjanti vaikų ir suaugusiųjų intelektą, teigia, jog nė vienas šių teiginių nėra visai tiesa. Tad kaip tėvams žinoti, kur ir kiek vaikus paspausti, o kiek – paleisti?

„Reikėtų atskirti terminus „gabūs“ vaikas ir vaikas „geba“. Vaikas geba išspręsti matematikos uždavinį, bet ar jis gabus matematikai – nebūtinai. Bendraudama su pedagogais, dažnai girdžiu, kad visi vaikai gabūs, tik kai kurie tingi. Paprastai tai skatina tėvus ieškoti savo vaiko „tingėjimo“ priežasčių, kreiptis į specialistus“, – kalba D. Berzkalne.

Pasak jos, tai, kaip sėkmingai sekasi vaikui mokytis, priklauso nuo motyvacijos – jo noro arba nenoro, įgimtų ir įgytų gebėjimų, aplinkos sąlygų, emocinės būsenos ir kitų veiksnių.

Ugdyti reikia ir tėvus

„Pirmiausia tėvams visuomet nuoširdžiai rekomenduočiau pradėti nuo intelekto įvertinimo, kuris parodo vaiko protinius gebėjimus. Profesionaliai įvertinus gautus rezultatus, galima numatyti tolimesnius tikslus ugdant vaiką, o neretai ir tėvus, nes jų nepamatuoti lūkesčiai dažnai būna vaikų „tingėjimo“ priežastimi. Tai yra, kai vaikas jaučiasi spaudžiamas,

turintis atitikti įsivaizduojamus tėvų idealus, kažkokius standartus, aplinkos spaudimą būti geriausiu. Ir jeigu jo gebėjimai yra vidutiniai, dažnai vaikas pasiduoda, nes nesugeba daugiau negu gali“, – aiškina „Neuromedos“ medicinos psichologė.

Ji teigia, kad vaiko „tingėjimas“ neretai slepia tokius susirgimus kaip depresija, nerimas arba vaikas jaučiasi nepriimtas, nesuprastas. Paauklystėje jaunuolis neretai lygiuojasi į „žvaigždes“, ir nebūtinai iš teigiamos pusės, pavyzdžiui, nusprendžia, kad būti protingam, gerai mokytis nėra svarbu. Neretai ir tėvams reikia laiko suvaldyti jausmus, kai sužino vaiko intelekto tyrimo rezultatus. Ne visada jie atitinka norus ir lūkesčius, ypač tais atvejais, kai tėvai yra sėkmingi savo srities specialistai, o vaikas „tik“ vidutiniokas.

O kai kuriems tėvams, sužinojus vaiko intelekto tyrimo rezultatus, nukrenta akmuo nuo pečių, nes jie supranta, kad kiek besėdėtų su vaiku ir padėtų jam mokytis, rezultatas vis tiek bus tik atitinkantis atžalos gebėjimus.

Atsižvelgti į vaiko norus

Atlikta daug tyrimų, kiek žmogaus gebėjimus lemia genai ir aplinka.

Gavęs „gerus“ genus, tačiau neugdomas vaikas ir turės tiek, kiek dauguma. Tačiau motyvuotas, palaikančioje ir ugdančioje

2023 metų kovo 5 dieną kiekvienas atsakingas žmogus atiduos savo balsą už politiką, kuriam patiks savo gyvenimo gerovę ateinančius metus.
Pasirinkimas atsakingas.

Norėčiau patarti Jums, kad visapusiškai įvertintumėte politiką, už kurį atiduosite savo balsą.

Balsuokite už tuos žmones, kuriems įskiepytos tikrosios vertybės: meilė ir pagarba, mokėjimas vertinti ir gerbti vaiką, moterį, vyrą, senjorą, o ne pareigybę.

Balsuokite už tuos žmones, kurie išmokę be baimės sakyti tiesą.

Balsuokite už tuos žmones, kurie išleido į mokslus savo vaikus ir niekada neleido, kad namuose trūktų būtiniausių dalykų.

Balsuokite už tuos žmones, kurie nuo mažens dirbo ir moka įvertinti daiktų vertę, o ne jų kainą.

Balsuokite už tuos žmones, kurie įveikė tūkstančius sunkumų ir nenuleido rankų, išmoko gyventi oriai.

Balsuokite už tuos žmones, kurie nudirbtomis rankomis ir pakeltomis galvomis rūpinasi kitais.

Balsuokite už tuos žmones, kurie moka gyventi natūralų gyvenimą ir kuriuos pažįstate ne tik iš socialinių tinklų.

Ir jeigu Jums, kaip ir man, šios vertybės artimos ir tapę gyvenimo dėsniais, balsuokite už mane, aš Jūsų nenuviliu.

**Pagarbiai,
Alvydas ZDANYS**

Politinė reklama. Bus apmokėta iš Lietuvos socialdemokratų partijos politinės kampanijos sąskaitos. Užs. Nr. 028

Nr. 16 ALVYDAS ZDANYS

aplinkoje bręstantis vaikas pasieks žymiai daugiau“, – aiškina D. Berzkalne.

Ji sako, kad ir intelekto testo neatlikę tėvai gali išgirsti vaiko siunčiamus signalus ir nukreipti jį tinkama linkme – visada svarbu atsižvelgti į vaiko norus. Geriau, kai jis kažką veikia, lanko užsiėmimus, mokosi ir yra motyvuotas, negu atvirksčiai.

„Labai svarbu, kad tėvai atskirtų, kur yra vaiko norai, o kur mamos ar tėčio. Žinoma, intelekto testas

– patikimesnis būdas nusistatyti kryptį ir tikslus“, – pabrėžia psichologė.

Kaip išmokyti mokytis

Paklausta, kaip tėvai turėtų mokyti savo vaiką mokytis, psichikos sveikatos specialistė pateikia pavyzdį: kai išleidžiamame vaiką į mokyklą, jam paaiškiname, kaip susidėti kuprinę, kitaip pasiruošti. Tuomet klausiame, kaip jam pavyksta, kokios pagalbos reikia. Ir pamažu vaikas išmoksta susidėti į kuprinę reikalingas priemones.

„Taip pat mokoma mokytis. Bet tai jau kompleksinis – pedagogų, tėvų ir vaiko – rūpestis. Svarbu klausti ir kalbėtis su vaiku, pasiūlyti, bet ne brukti savo pagalbą“, – sako D. Berzkalne.

Anot jos, nepriklausomai nuo to, kokie būtų vaiko intelektualiniai gebėjimai ar intelekto testo rezultatai, svarbu jį mylėti, pastebėti, išklaudyti, būti kartu. „Viską, ko nori išmokyti, turi rodyti savo pavyzdžiu. Nes vaikai mokosi iš to, ką mato“, – priduria psichologė.

LVŽS kandidatas į Marijampolės merus Kęstutis Tumelis: „Ne miestas turi tarnauti merui, o meras miestui“

„Mes, Marijampolės Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) komanda, ne šiaip pasirinkome rinkiminį šūkį „Marijampolė – visiems, ne tik saviems! Marijampolė – Tau!“ . Mes pasiruošę rimtiems darbams, netoleruosime korupcijos ir nepotizmo. Marijampolėi reikalingas meras ir taryba, pajėgūs skaidriai valdyti savivaldybės biudžetą bei sutelkti Marijampolės bendruomenę vykdyti ilgalaikius plėtros projektus.

„Aš, siekiantis mero pareigų, ir LVŽS kandidatai į savivaldybės tarybą siūlome realią antikorporacinę programą, kurios veiksmingumą patirsite Jūs, marijampoliečiai, o Marijampolė šioje srityje taps pavyzdžiu kitiems Lietuvos miestams“, – sako LVŽS kandidatas į Marijampolės merus, 39-erių metų verslininkas Kęstutis Tumelis.

Laikas išklabinėti socdemų „chebros“ bastioną

Neseniai vienos naujų agentūros kalbinti marijampoliečiai neslėpė, jog džiaugiasi išpuoselėtomis viešosiomis miesto erdvėmis, naujais šaligatviais, renovuotais pastatais, tačiau pripažįsta, kad iš daugiau kaip du dešimtmečius savivaldybę valdančių socialdemokratų tikėtasi daugiau.

„Nepotizmas, kitos ydos, įsisėnėjusios Marijampolėje tvarkantis socialdemokratams,

padarė didelę žalą savivaldybei - ją valdyti reikia kitaip“, – pabrėžia LVŽS kandidatas į mero pareigas. Anot jo, pirmiausias dalykas – aktyvus bendruomenių įsitraukimas ir dalyvavimas skirstant biudžeto lėšas.

Antra – į valdymą reikia žvelgti iš verslininko-vadybininko pozicijos. Tai reiškia, kad kiekvienas euras laikomas svarbia investicija, miestui ir jo gyventojams kuriančia pridėtinę vertę, o ne „įsisavinimu“, kaip kad dabar akcentuoja valdantieji. „Neketinu taikstyti su tuo, kai verslas tas pačias prekes įsigyja kelis kartus pigiau nei savivaldybė. Tai ne tik nesąžininga - kyla klausimų ir dėl neskaidraus lėšų naudojimo“, – sako K. Tumelis.

Valdžia turi vykdyti marijampoliečių nurodymus

Jis įsitikinęs, kad Marijampolėi ne į gera ir tai, kad politikai kelia save aukščiau kitų gyventojų. LVŽS kandidatas į mero pareigas neabejoja, kad atėjo laikas mūsų šalyje taikyti skandinaviską savivaldos modelį, kai meras dirba drauge su bendruomenėmis ir kartu džiaugiasi miesto pasiekimais, nes žino, kad yra gyventojų „tarnas“. Jis tarnauja miestui, o ne miestams jam.

„Dabartinis Marijampolės meras atitoleš nuo žmonių, jo prioritetai – įsisavinti lėšas. Aš įsivaizduoju miestą kaip didelę įmonę,

kurios darbdavys yra marijampolietis, nurodantis, ko reikia miestui, o darbuotojai - meras ir taryba vykdo nurodymus“, – kalba K. Tumelis.

Tiek jis, tiek LVŽS Marijampolės skyriaus vadovas, Seimo narys Dainius Gaižauskas geros „įmonės“ pavyzdžiu nurodo Kauno miestą.

„Norintys ir turintys politinės valios gali padaryti labai daug. Nekalbant apie tam tikras Kauno valdymo spragas, aš vertinu tai, kad Laikinosios sostinės meras, verslininkas Vidmantas Matijošaitis iš pirmo žvilgsnio neįmanomus dalykus per kelis mėnesius padaro įmanomais. Miesto infrastruktūra keičiasi dienomis. Nė vienam ankstesniam merui nepavyko pasiekti net panašių rezultatų, matyt, prioritetai buvo kiti, – pastebi K. Tumelis ir priduria. – Meras turi vadovauti.“

„Linkiu, kad Marijampolės vadovu taptų verslo atstovas, kuris vertina kompetenciją, puikiai skaičiuoja pinigus, susipažinęs su Vakarų Europos stambiausių kompanijų darbu“, – sako D. Gaižauskas.

LVŽS atstovai žada marijampoliečiams steigti gerai apmokamas darbo vietas, nemokamą viešąjį transportą, atnaujinti elektros tinkle savivaldybės transporto parką, pasirūpinti nemokamu moksleivių maitinimu

(kartą per dieną „švediško stalo“ principu) savivaldybei priklausančiose bendrojo ugdymo įstaigose, kompleksinį miesto kvartalų tvarkymą suderinant namų renovaciją, vaikų žaidimo aikštelių, laisvalaikio zonų, automobilių stovėjimo vietų įrengimą.

Marijampolės dramos teatrui turėtų būti atkurtas profesionalaus scenos meno įstaigos statusas, o miestas galėtų tapti ekstremaliųjų situacijų logistikos centru.

Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjunga savivaldybių rinkimuose kviečia balsuoti už **Kęstutį TUMELĮ** ir sąrašą Nr. 12! Mes už vertybinę politiką.
Marijampolė - visiems, ne tik saviems. Marijampolė – Tau!

Politinė reklama. Bus apmokėta iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos politinės kampanijos sąskaitos. Užs. Nr. 030

Kiek Marijampolėje yra Kapsuko dvasios

Atkelta iš 1 p.

Sulaukti Laisvės nepavyko Prezidento Aleksandro Stulginskio žmonos Onos tėviškei, namas sulygintas su žeme ir užstatytas monolitu...

R. U. Bartlingio vaistinės pastatas labai trukdė K. Poželos aikštėje (dabar J. Basanavičiaus) pastatyti paminklą Leninui. 1979 m. rugsėjo 27 d. Kapsuko miesto komunistų partijos komitetas ir Kapsuko miesto vykdomasis komitetas raštu kreipėsi į Lietuvos komunistų partijos centro komitetą ir LTSR ministrų tarybą prašydami, kad „...būtų labai gerai, jeigu būtų leista naujame penkmetyje pastatyti mūsų valstybės kūrėjo Vladimiro Lenino paminklą miesto centrinėje aikštėje. Dabar vykdomi šios aikštės rekonstrukcijos projektavimo darbai. Projektą reikėtų paruošti taip, kad jis tiktų būsimam paminklui.“ ir „prašo leisti 1980 m. pradėti Vladimiro Lenino paminklo projektavimo darbus.“ Tuojau po to pastato perdanga turėjo „supūti“, o namas tapti „avarinės būklės“. Jis nugriautas 1981 metais.

- Vytauto Didžiojo parkas taip pat buvo pakeitęs vardą ir veidą...

- A. K. Man iki šiol patinka jį vadinti Miesto sodu. Beje, dar praėjusio amžiaus šeštajame dešimtmetyje

čia būtinai užsukdavo miestelėnai, kurie po darbų pasipuodavo ir eidavo pasivaikščioti po miestą. Parkas buvo svarbus savo istorine dvasia, todėl komunistų valdžia, siekdama išvalyti populiarią viešąją erdvę nuo „buržuazinio palikimo“, čia nusprendė pastatyti paminklą Vincui Mickevičiui – Kapsukui. Be to, parko teritorija sumažinta, o Sūduvos laikus menantis upelis Javonis „sukištas“ į vamzdį. Nebuvo nė kalbos apie jokių parko gaivinimą.

R. U. Mėginta pakeisti miestelėnų traukos centrus ir, aišku, kovoti su praetimimi.

- Kapsuke gyveno 50 000 gyventojų, o dabar Marijampolėje - apie 35 000. Kaip vertinate tokius pokyčius?

- A. K. Kaip minėjau, buvo įgyvendinama vizija - mano Kapsukas. 1977 m. gavome respublikinio miesto teises, kaip ir Alytus, bei naują vadovą. Tiesa, dalis didžiųjų įmonių jau buvo pastatytos, bet socialistinis Kapsukas turėjo plėstis. Nauji mikrorajonai, šešių eismo juostų gatvės ir nė vieno naujo tilto per Šešupe...

Iškilo Tarybų („stachanoviečių“) privačių namų kvartalas, nors tarpukaryje, statant Cukraus fabriką, ten gyvenamųjų namų neplanuota dėl vyraujančių vėjų. Aišku, „muziką užsakinėjo“ centrinė valdžia, bet ir vietoje stengtasi penkmetį

įgyvendinti per keturis metus ar gerokai viršyti planus.

Beveik visos sovietmečiu statytos įmonės išliko, darbuotojų skaičius jose žymiai sumažėjo, bet darbo kokybė, atsiradus naujoms technologijoms, visai kita, ir dirbama ne dėl raportų apie planų viršijimą.

R. U. Taip, „muziką užsakinėjo“ Vilnius ir Maskva. LTSR ministrų tarybos patvirtintame miesto plane buvo numatyta, jog gyventojų skaičius Kapsuke pasieks 60 tūkstančių. Industrializacijos ir urbanizacijos planai dideli, neparemti galimybėmis, ištekiais. Žmonėms reikėjo butų, mokyklų, ligoninės, parduotuvių. Pastarųjų užteko, bet jose ne ką galėjai nusipirkti. Pavyzdys iš vadinamojo planinio ūkio laikų: 1979 metais Kapsuko miesto gyventojams ir visuomeninio maitinimo įmonėms skirti 4 000 vienetų kiaušinių. Kadangi to akivaizdžiai maža, miesto valdžia prašo metinį kiaušinių fondą padidinti iki 6 000 vienetų. Tai galėtų būti gana klasingas klausimas moksleiviams: kiek kiaušinių teko vienam gyventojui-komunistui statytojui, jei jų buvo apie 42 tūkstančiai ir ką darė tie, kuriems kiaušinių neužteko?

- Bet turėtumėte sutikti, kad Kapsuke klestėjo kultūra.

- A. K. Klestėjo tai, ką leido miesto vadovai ir vienintelė partija, bet nuopelnai vystant kultūrą priklausė

įvairiems žmonėms. Pavyzdžiui, šioje srityje daug nuveikė Maisto pramonės automatų gamyklos direktorius Jonas Šeškevičius. Vyresni miesto menininkai tuos laikus prisimena kaip aukso amžių, bet aš, kaip to meto paauglys, pripažįstu: jeigu ne Lenkijos televizija ir radijas, būčiau užaugęs sovietinės kultūros vartotoju ir dėkočiau vykdomajam komitetui, kad tiek daug nuveikė mūsų miestui. Organizavo dainų šventes, leido visiems nuleisti garą agitbrigadų pasirodymuose, rengė masinius žiemos ar vasaros suėjimus miestelėnams su šašlykais ir, aišku, paradus bei bolševikinių švenčių minėjimus. O jeigu kas Vasario 16-ąją išsišokdavo ar į bažnyčią ėjo, tie buvo pavojingi ir netiko naujam Kapsukui.

R. U. Viena kultūros dalis - Marijampolės regiono tarpukario archyvai jau buvo išvežti į Vilnių ir sunkiai pasiekiami tyrinėtojams. Galėjai skaityti kolūkių dokumentus ir rasti juos liaupsinančius straipsnius. Daug raudonos spalvos, vėliavų, plakatų, kolonos suvartų moksleivių, darbininkų - tuos laikus pamenu. Lenkijos televizija ir radijas mus, paauglius ir jaunuolius, smarkiai veikė. Per tą „langą“ sužinojom apie „Solidarumą“, lenkų ir kitų šalių kultūrą, žiūrėjome filmus, kurių sovietai nerodė.

- Iš jūsų atsakymų susidaro

įspūdis, kad sovietiniame Kapsuke nieko gero nebuvo?

- A. K. Buvo! Nors valdžia ir skubėjo, paminklo Leninui pastatyti nespėjo. Todėl, vesdamas ekskursijas Marijampolėje, galiu išdidžiai pareikšti, kad mieste niekada nebuvo Lenino, - šypsosi A. Kapsevičius. - Vaikystėje, jaunystėje nesuvokėme, kiek daug daroma, kad Marijampolė būtų užmiršta, nes kuriamas socialistinis industrinis kažkieno svajonių miestas Kapsukas.

Archyve vartant Vykdomojo komiteto priimtus sprendimus kartais apima siaubas. Štai dokumentas, pagal kurį naikinamos Šaulių gatvėje buvusios senosios žydų kapinės. Parašyta, kad giminaičiai ar suinteresuoti asmenys artimuosius gali perlaidoti kitur... Vėlgi, senosiose miesto kapinėse buvo uždrausta laidoti, matyt, jų laukė panašus likimas. Daug kas turėjo išnykti, kad netrukdytų šviesiam komunistiniam rytojui...

R. U. Taip, 1978 m. liepos 26 d. Kapsuko miesto Vykdomojo komiteto sprendimu buvo apribotas laidojimas senosiose miesto kapinėse, ir tai galima suprasti. Šokiruojama teiginys, įrašytas sprendimo įžangoje: „Senų miesto kapų vietoje pagal miesto generalinį planą turi būti įrengti žali visuomeniniai plotai“. Kaip tokiais atvejais sakoma: be komentarų.

ŠILTNAMIAI. Parduodu įvairaus dydžio šiltnamius. Nemokamas pristatymas. Suteikiu garantiją. Tel. 8-661 51614.

PARDUODA

Parduodu naują klausos aparatą (60 Eur) ir tepalą nagų grybeliui gydyti (15 Eur). Tel. 8-646 04605.

PASLAUGOS

Kaminų valymas. Tel. 8-62199958.

Stogų, fasadų, trinkelų-plovimas, atnaujinimas, dažymas. Tel. 8-631 91211.

Skardiname, dengiame stogus. Atliekame ventiliuojamo fasado įrengimo darbus, apdailą. Tel. 8-621 99958.

PERKA

Brangiausiai Lietuvoje miškus (brandžius, jaunus, malkinius, iškirstus), žemes, sodybas. Tel. 8-676 41155.

Perku garažą Marijampolėje. Tel. 8-616 34467.

Perku sodybą su žeme, gali būti miške ar vaizdingoje vietoje prie ežero ar upės, pageidautina vienkiemis, su daugiau žemės. Siūlyti tel. 8-611 01110.

Perkame mišką, žemę visoje Lietuvoje. UAB Agroland. Tel. 8-683 33955.

Superkame visų markių automobilius. Gali būti nevažiuojantys. Atsiskaitome iš karto. Tel. 8-675 80030.

DĖMESIO

Informuojame žemės sklypo kad. Nr. 5164/0002:0366, esančio Patašinės k. Marijampolės sav. savininkus, paveldėtojus ar jų igaliotus asmenis, kad UAB „EVVI“ matininkas

REIKALINGI

STATYBOS RITMAS

PLATAUS PROFILIO STATYBININKAI

Atlyginimas nuo 1 100 eurų atskaičius mokesčius.

Kreiptis:
Gamyklų g. 3,
Marijampolė
tel. 8 652 50618;
8 343 71450.

REIKALINGI

STATYBOS RITMAS

Gamyklų g. 3, Marijampolė
Tel. (8 343) 71450, info@sr.lt

KASAME KŪDRAS ILGASTRĖLIU EKSKAVATORIUMI

Transporto ir statybinių mechanizmų nuoma:
Tel. (8-343) 70482 www.sr.lt

(kvalifikacijos pažymėjimo Nr. 2M-M-1332) 2023-03-06 d. 11 val. vykdys žemės sklypo kad. Nr. 5164/0002:0248, esančio Patašinės k. Marijampolės sav., ribų ženklinimo darbus.

Prireikus išsamesnės informacijos, prašome kreiptis į matininką adresu J. Basanavičiaus a. 16-2, Marijampolė, el. paštu info@boldo.eu arba telefonu 8 610 70964.

Parduoda kietąjį kurą

Kietoji anglis (D markės, frakcijos 0-300, Kazachstanas), pridedamas sertifikatas, kaina 350 eur.

Frakcija 20-80 mm kaina 395 eur.

Frakcija 50-70 mm kaina 420 eur.

Anglis supakuota 1 tonos dideliame maiše, gali būti parduodama urmu. Minimalus kiekis 1 tona.

Ažuolo medienos granulės, supakuotos į 15 kg pakuotes. Maišeliuose. Kaina 495 eur.

Marijampolės sav., Svetlicos km., Tauro g. 16. Tel. +370 652 82002.

CSSS
SENUKAI

ĮRANKIŲ NUOMA

Nuo 5 iki 10 parų -15%

Nuo 11 ir daugiau parų - 30%

Nuomojantis įrankius 5 paras ir ilgiau, sekmadienio mokestis neskaičiuojamas

☎ 8 650 32 667

📍 Stoties g. 47, Marijampolė

